

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/72115
GK 14

Sayı : 72079556-610- 825
Konu : Soru Önergesi (7/72115)

21.10.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30.09.2022 tarihli ve 1086697 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Giresun Milletvekili Sayın Necati TİĞLİ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/72115 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni (2 sayfa)

**Giresun Milletvekili Sayın Necati TİĞLİ'ya Ait 7/72115 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Bakanlığımızca Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma (SYD) Vakıfları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yönelik olarak başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda 40'tan fazla sosyal yardım programı yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli ve yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır. SYD Vakıflarına yapılan yardım talepleri, yetkili karar organları olan Vakıf Müttevelli Heyetleri tarafından 3294 sayılı Kanun çerçevesinde değerlendirilerek karara bağlanmaktadır.

Engelli aylığı ve engelli yakını aylığı gibi sosyal yardımların yanı sıra 2006 yılında bakıma "Evde Bakım Yardımı" başlatılmıştır. 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında ekonomik ve sosyal yoksunluk içinde bulunan bakıma ihtiyaç duyan engelli bireylere bakım veren engelli yakınına evde bakım yardımı verilmektedir. Bakıma ihtiyaç duyan engellilerin evinde ya da akraba yanında desteklenmesi Bakanlığımızın sosyal hizmet modelleri arasında yer almaktadır. 2828 sayılı Kanunun Ek 7 nci maddesi uyarınca Engelli Sağlık Kurulu Raporunda tam bağımlı/ağır engelli ibaresi olan ve hanede kişi başına düşen geliri net asgari ücretin 2/3'ünün (Temmuz 2022'den itibaren 3.666,90 TL) altında bulunan engelli bireylerin evde bakımlarının sağlanması için bakım hizmetini veren kişiye ödeme yapılmaktadır.

Gerek evde bakım yardımı gerekse 2022 sayılı Kanun kapsamındaki engelli ve yaşlı aylıkları kişilerin sadece engelli ve/veya yaşlı olması şartına değil aynı zamanda ekonomik olarak muhtaç olmaları şartına da bağlıdır. Hanedeki bireylerin gelir ve ortak harcamaları, ortak muhtaçlık durumunu belirlemektedir. Engelli aylığı başvurusunda bulunan kişinin muhtaçlık haline "refah hanede paylaşılan bir durum olduğundan", ailenin tamamı hesaba katılarak karar verilmektedir. Sadece kişisel gelir değerlendirmelerinin yapıldığı ve hane refahının göz ardı edildiği durumlarda, kamuoyunu rahatsız eden haksız uygulamalar ortaya çıkabileceği, varlıklı hanelere haksız yardım yapılmasının söz konusu olabileceği değerlendirilmektedir.

Engelli bireylerde dahil olmak üzere bireylerin ihtiyaç duyduğu medikal malzemeler Sosyal Güvenlik Kurumunca yayımlanan Sağlık Uygulama Tebliği (SUT) kapsamında karşılanabilmektedir.

7 Temmuz 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi ile kamu kullanımına açık binalar, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel alt yapı alanları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet veren her türlü yapıların sekiz yıl içinde erişilebilir hale getirilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

Anılan Kanunun Geçici 3 üncü maddesi ile erişilebilirliğin izlenmesi ve denetlenmesi görevi valiliklerde kurulacak komisyonlara verilmiştir. Kanuna istinaden hazırlanan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği 20 Temmuz 2013 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik çerçevesinde illerde valilikler bünyesinde vali veya vali yardımcısı başkanlığında erişilebilirlik izleme ve denetleme komisyonları Bakanlıkların ve engellilerle ilgili konfederasyonların temsilcilerinden oluşturulmuştur.

Komisyonlar; kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmî yapı, yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel alt yapı alanları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet veren her türlü yapılar ile büyükşehir belediyeleri ve belediyelerin, şehir içinde sundukları ya da denetimlerinde olan toplu taşıma hizmetlerini, Bakanlıkça yayımlanan 2020/3 sayılı Genelge eki Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formlarında yer alan sorular doğrultusunda denetlenmektedir.

Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliğinin 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında “*Erişilebilirlik politikası ve stratejisi çerçevesinde izleme ve denetleme konusundaki öncelikler ile genel amaç ve hedefleri belirlemek üzere Bakanlık tarafından ulusal düzeyde yıllık plan hazırlanır ve gerekli hallerde değiştirilebilir*” hükmüne istinaden Bakanlığımızca her yıl yayımlanan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Planlarında oteller ve restoranların da dâhil olduğu özel binalar da denetlenmektedir.

Diğer yandan, 3194 sayılı İmar Kanununun Ek 1 inci maddesi ile fiziksel çevrenin engelliler için ulaşılabilir ve yaşanılabilir kılınması için, imar planları ile kentsel, sosyal, teknik altyapı alanlarında ve yapılarda, Türk Standartları Enstitüsünün ilgili standardına uyulması zorunlu kılınmıştır. Yeni inşa edilecek binaların erişilebilirlik standartlarına göre tasarlanması ve inşa edilmesi için Bakanlığımızca teknik alt yapısı oluşturulan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği (2017 yılında) ve Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği (2019 yılında) revizyonları Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca yayımlanmıştır.

Bakanlığımızca tüm Bakanlıklara ve ilgili kurumlara her yıl bütçe hazırlık döneminde “Erişilebilirlik Ödeneğine Yer Verilmesi”yle ilgili hatırlatma yazısı gönderilmektedir. Ayrıca Bakanlığımızın talebi üzerine açılan ve Program Bütçede “Engellilerin Ekonomik ve Sosyal Hayata Katılımı” alt programının “Engellilerin Erişilebilirliğinin Sağlanması” faaliyeti olarak yer alan özel düzenleme ile kurumlar ödenek taleplerini 2018 yılından itibaren bu kapsamda yapabilmektedir.

Bu kapsamda, tüm kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerinin yukarıda açıklanan mevzuat kapsamında erişilebilirliği sağlama yükümlülükleri bulunmaktadır. Bakanlığımız erişilebilirlik ile ilgili uygulama politikalarının belirlenmesi ve bu politikaların hayata geçirilmesi için kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması, toplumsal farkındalık ile uygulamadan sorumlu kurum ve kuruluşlarda bilgi ve bilinç düzeyinin artırılmasına yönelik eğitim ve atölye çalışmalarını yürütmeye devam etmektedir.